

adviseurs in
ruimtelijke
ontwikkeling

Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Centrum Werkendam: Hoogstraat e.o.

Gemeente Altena

Datum: 24 november 2021

Projectnummer: 190179

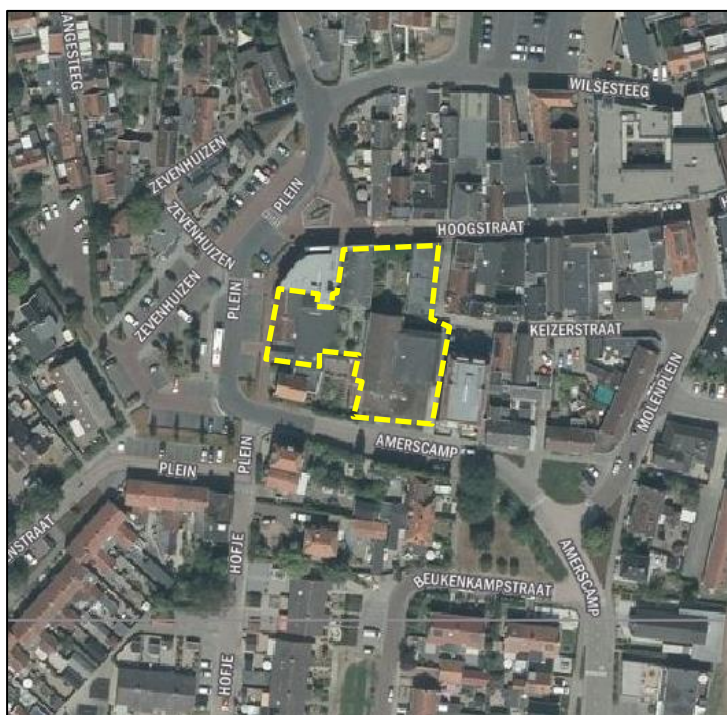
INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	De m.e.r.-beoordeling	4
1.3	Leeswijzer	6
2	Kenmerken van het project	7
2.1	Inleiding	7
2.2	Beschrijving project	7
2.3	Omvang van het project	8
2.4	Overige kenmerken van het project	8
3	Plaats van het project	10
3.1	Inleiding	10
3.2	Het bestaande grondgebruik	10
3.3	Het opnamevermogen van het natuurlijk milieu	11
4	Kenmerken van het potentiële effect	17
4.1	Inleiding	17
4.2	Archeologie	18
4.3	Natuur	19
5	Conclusie	21
	Gebruikte onderzoeken/bronnen	3

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op de hoek Plein-Hoogstraat-Amerscamp in Werkendam bevinden zich een aantal panden waarvoor een herontwikkeling is beoogd ten behoeve van wonen in combinatie met een kleinschalige commerciële plint aan de zijde van de Hoogstraat. Het woonprogramma bestaat uit maximaal 27 woningen. Deze ontwikkeling is niet mogelijk binnen de kaders van het geldende bestemmingsplan. Om de beoogde ontwikkeling alsnog mogelijk te maken is er een nieuw bestemmingsplan in voorbereiding.

Globale begrenzing plangebied bij benadering (Bron: PDOK Viewer).

In de toelichting van het bestemmingsplan moet de haalbaarheid van de ontwikkeling worden aangetoond en in dat kader vindt toetsing plaats aan van toepassing zijn de wetgeving. Uit toetsing van de ontwikkeling aan de m.e.r.-wetgeving, blijkt dat de beoogde ontwikkeling is aan te merken als een activiteit als bedoeld in categorie D.11.2 in de bijlage van het Besluit m.e.r., namelijk 'de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen'. Het onderhavige project blijft onder de bij deze activiteit genoemde drempelwaarden, die in paragraaf 1.2 nader worden besproken. Vanwege het feit dat onder de drempelwaarden wordt gebleven, is een vormvrije m.e.r.-beoordeling nodig.

Ook dient op basis van het Besluit m.e.r. en de Wet milieubeheer een m.e.r.-beoordelingsbesluit te worden genomen door het bevoegde gezag voorafgaand aan het in procedure brengen van het ontwerpbestemmingsplan. Het bevoegde gezag neemt de beslissing of, vanwege de belangrijke nadelige gevolgen die de activiteit mogelijk voor het milieu kan hebben, een m.e.r. moet worden doorlopen.

In het kader van voorgaande is voorliggende vormvrije m.e.r. beoordeling opgesteld. Deze kan tevens worden gebruikt als aanmeldingsnotitie. Op basis van deze aanmeldingsnotitie kan het bevoegde gezag de gevolgen beoordelen van het project en de beslissing nemen of er een m.e.r.(-beoordeling) noodzakelijk is in het kader van dit project.

1.2 De m.e.r.-beoordeling

Het instrument milieueffectrapportage

De milieueffectrapportage (hierna: m.e.r.) is een hulpmiddel om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming. De wettelijke basis voor de m.e.r. is de Wet milieubeheer. In de uitvoeringswetgeving, het Besluit m.e.r., staat wanneer een m.e.r. of (vormvrije) m.e.r.-beoordeling aan de orde is. De activiteit die het project mogelijk maakt, de omvang ervan en het besluit over de activiteit zijn daarbij bepalend. In de onderdelen C en D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. staat of sprake is van m.e.r.-plicht of (vormvrije) m.e.r.-beoordelingsplicht. Per categorie van activiteiten is een drempelwaarde voor de omvang van de activiteit gegeven.

Schema m.e.r.-plicht vanwege Besluit m.e.r.
(Bron: www.infomil.nl)

Bovenstaande afbeelding laat zien dat wanneer een besluit over een activiteit die qua omvang boven de C-drempel blijft voor dat besluit een m.e.r.-plicht geldt. Tussen de C- en D-drempel geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht. Onder de D-drempel moet het bevoegd gezag via een vormvrije beoordeling nagaan of een formele m.e.r.-beoordeling nodig is.

In een m.e.r.-beoordeling bekijkt het bevoegd gezag of een project mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen heeft. Als dat zo is, moet een m.e.r.-procedure worden doorlopen.

Ook in de vormvrije m.e.r.-beoordeling bekijkt het bevoegd gezag of een project mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen heeft. Deze beoordeling is qua inhoud vormvrij. Als belangrijke nadelige gevolgen niet zijn uit te sluiten, dan moet de formele m.e.r.-beoordelingsprocedure worden doorlopen. Uiteraard kan ook direct voor een m.e.r. gekozen worden.

Sedert een recente wetwijziging, waarmee een herziening van de Europese m.e.r.-richtlijn is geïmplementeerd, is ook de vormvrije m.e.r.-beoordeling aan regels gebonden. De toetsingscriteria lagen al vast, maar nu zijn er ook procedureregels. Voorafgaand aan de besluitvorming over het besluit, moet een aanmeldingsnotitie worden ingediend bij het bevoegd gezag. Op grond van de inhoud van deze notitie moet het

bevoegd gezag binnen zes weken gemotiveerd oordelen of voor de activiteit een MER moet worden opgesteld. Dit besluit hoeft niet openbaar te worden gemaakt. Wel zal in het ontwerp van het besluit aan deze m.e.r.-beoordelingsbeslissing moeten worden toegelicht.

Voor plannen, die een kader vormen voor een activiteit waarvoor op grond van de bijlage bij het Besluit m.e.r. een m.e.r. moet worden doorlopen dan wel een formele m.e.r.-beoordeling moet worden uitgevoerd, moet een planMER worden opgesteld.

Toetsing aan Besluit m.e.r.

Onderhavig project (de realisatie van maximaal 27 woningen en een commerciële plint van maximaal 300 m² bvo) wordt als een activiteit genoemd in bijlage onderdeel D van het Besluit m.e.r. Categorie D.11.2 betreft namelijk 'de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen'. De drempelwaarde is als volgt geformuleerd: "in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op:

- 1°. een oppervlakte van 100 hectare of meer,
- 2°. een aaneengesloten gebied en 2.000 of meer woningen omvat, of
- 3°. een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m² of meer."

De locatie van onderhavig project is in totaal circa 2.000 m² (0,2 ha). Zoals gesteld betreft het project de realisatie van maximaal 27 woningen én maximaal 300 m² bvo aan commerciële functies (horeca, detailhandel en dienstverlening). Gezien het voorgaande blijft onderhavige activiteit ruim onder de drempelwaarde en zou een vormvrije m.e.r.-beoordeling benodigd zijn.

Doel vormvrije m.e.r.-beoordeling

Het doel van een vormvrije m.e.r.-beoordeling is het geven van inzicht in de milieueffecten van de voorgenomen activiteit aan het bevoegd gezag. Er wordt in een vormvrije m.e.r.-beoordeling een antwoord gegeven op de vraag of er vanwege de uitvoering van de activiteiten belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn te verwachten. In voorliggend rapport wordt inzicht gegeven in de milieueffecten en daarmee vormt dit rapport de benodigde vormvrije m.e.r.-beoordeling. Het rapport is de aanmeldingsnotitie waarmee het college een m.e.r.-beoordelingsbeslissing wordt gevraagd over het bijbehorende bestemmingsplan.

Criteria voor toetsing

In het voorliggend rapport wordt op de milieueffecten van het voornoemde project ingegaan, waarbij, conform artikel 2, lid 5 van het Besluit m.e.r. juncto de leden 1 tot en met 3 van artikel 7.16 van de Wet milieubeheer, ingezoomd wordt op de volgende onderdelen:

- kenmerken van de activiteit;
- plaats waar de activiteit wordt verricht;
- kenmerken van de gevolgen van de activiteit.

Aan de hand van de behandeling van deze criteria wordt onderzocht of voor de ontwikkelingen al dan geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten zijn.

1.3 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk volgen drie hoofdstukken waarin nader wordt ingegaan op het onderhavige project en de eventuele milieugevolgen. Navolgend wordt ingegaan op de kenmerken van het project in hoofdstuk 2, in hoofdstuk 3 wordt de plaats van het project beschreven en de kenmerken van het potentiële effect komen in hoofdstuk 4 aan bod. Het rapport wordt afgesloten met een eindconclusie in hoofdstuk 5.

2 Kenmerken van het project

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de kenmerken van het project besproken. De aard en de omvang van het project worden in beeld gebracht. Ook wordt gekeken naar overige aspecten: cumulatie, het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, de productie van afvalstoffen, verontreiniging en hinder en de risico op ongevallen.

2.2 Beschrijving project

2.2.1 Planbeschrijving

Het plangebied bestaat uit de adressen Plein 4, Plein 4A, Plein 8, Hoogstraat 107 en Hoogstraat 107A te Werkendam. Het woonhuis aan het Plein 9 maakt geen onderdeel uit van het plangebied, evenals de bebouwing behorende bij het Plein 5, 6 en 6A waar onder meer Univé gehuisvest is. Aan de zijde van de Hoogstraat is een commerciële plint van maximaal 300 m² bvo op de begane grond beoogd voor functies op het gebied van dienstverlening, detailhandel en horeca. Op de eerste en tweede verdieping zijn vervolgens woningen opgenomen. Zo blijft de Hoogstraat de ruggengraat van het centrum van Werkendam. Aan de zijde van de Amerscamp en het Plein zijn woningen op zowel de begane grond als de verdiepingen beoogd. Enkel aan de zijde van de Amerscamp is dat tot en met de derde verdieping. Het parkeren is achter de nieuwbouw voorzien, waarbij de toegang via de Amerscamp wordt geregeld. Het dak van de parkeervoorziening wordt groen ingericht als tuin voor de toekomstige bewoners.

Impressie beoogde situatie Hoogstraat-Plein (Bron: Kolpa architecten).

2.3 Omvang van het project

De oppervlakte van het totale projectgebied bedraagt circa 0,2 hectare. De bestaande bebouwing in het projectgebied wordt ten behoeve van de herontwikkeling gesloopt. Het project bestaat uit de ontwikkeling van woningbouw in combinatie met een kleinschalige mogelijkheid voor centrumfuncties. De nieuwbouw sluit in omvang (bouwhoogte) grotendeels aan bij de bestaande bebouwing in de omgeving van het plangebied en is aan te merken als herontwikkelingslocatie binnen de bebouwde kom van Werkendam.

2.4 Overige kenmerken van het project

2.4.1 *Cumulatie met andere projecten*

Cumulatie met andere projecten is niet aan de orde. Er wordt dus geen cumulatie verwacht met andere ontwikkelingen in de directe nabijheid van het plangebied.

2.4.2 *Gebruik van natuurlijke hulpbronnen*

Natuurlijke hulpbronnen zijn alle in de natuur aanwezige stoffen die van economisch nut kunnen zijn. Naast natuurlijke grondstoffen, die in productieprocessen gebruikt worden, maken hulpbronnen (economische) activiteiten mogelijk (deze worden daarbij niet verbruikt). De toetsing in deze paragraaf blijft beperkt tot het gebruik van natuurlijke hulpbronnen die binnen dan wel in de directe nabijheid van het projectgebied voorkomen.

Tijdens de realisatie van de beoogde nieuwbouw wordt tijdelijk gebruik gemaakt van brandstof, elektriciteit, eventueel spoelwater en eventueel grond bij de graafwerkzaamheden. De precieze hoeveelheden en te gebruiken bouwstoffen zijn op dit moment nog niet inzichtelijk te maken.

De nieuwe functies binnen het plan maken geen gebruik van natuurlijke hulpbronnen in de direct nabijheid van het plangebied.

In het geheel legt het project hiermee geen bijzonder beslag op natuurlijke hulpbronnen.

2.4.3 *Productie van afvalstoffen, verontreiniging en hinder*

Tijdens de tijdelijke realisatie van de nieuwbouw wordt gewerkt met stikstof- en fijnstof-emitterende materieel (machines, etc.). Hiernaast zullen de aanlegwerkzaamheden in beperkte mate gepaard gaan met afvalstoffen (zoals overtollig bouwmaterialen) en hinder (bijv. geluid). Verder vindt geen productie plaats die leidt tot gevaarlijke of milieubelastende afvalstoffen.

De nieuwe functies binnen dit plan hebben ten opzichte van de huidige situatie verder een kleinere verkeersaantrekkende werking. In het kader van het nieuwe bestemmingsplan is een vergelijking gemaakt tussen de verkeersgeneratie in de huidige situatie en de verkeersgeneratie in de toekomstige situatie op basis van de CROW-kencijfers. Daarbij zijn de kengetallen aangehouden behorende bij 'buurtsupermarkt'

(per 100 m²) (worstcase: meest verkeersaantrekkende functie die is toegestaan in de commerciële plint) en 'koop, tussen/hoek' en 'koop, appartement, duur' (worstcase). In de onderstaande tabel is de verkeersgeneratie van de huidige situatie weergegeven.

	Commerciële functies (2.100 m ²)	Appartement (3)	Woning (1)	Totaal
Minimaal	84,9 x 21 = 1.782,9	6,8 x 3 = 20,4	7,0 x 1 = 7,0	1.810,3
Maximaal	136,7 x 21 = 2.870,7	7,6 x 3 = 22,8	7,8 x 1 = 7,8	2.901,3

Verkeersgeneratie huidige situatie

De toekomstige situatie voor het plangebied ziet er als volgt uit:

	Commerciële plint (300 m ²)	Woningen (27)	Totaal
Minimaal	84,9 x 3 = 254,7	6,8 x 27 = 183,6	438,3
Maximaal	136,7 x 3 = 410,1	7,6 x 27 = 205,2	615,3

Verkeersgeneratie toekomstige situatie

Zoals uit bovenstaande tabel is af te leiden neemt de verkeersgeneratie in de toekomstige situatie af ten opzichte van de huidige situatie. Er is daarom op voorhand geen sprake van mogelijke negatieve effecten op het gebied van geluid, lucht en verkeer (doorstroming of veiligheid).

2.4.4 Risico van ongevallen

Onderhavig project vormt in algemene zin geen bijzonder risico voor de omgeving. Het project brengt geen wezenlijke risico's met zich mee.

3 Plaats van het project

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt gekeken naar de omgeving waarin de activiteiten plaatsvinden, alsmede de eventuele kwetsbaarheid van dit gebied voor de voorgenomen activiteiten. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar het projectgebied zelf, maar ook naar de aangrenzende gebieden.

3.2 Het bestaande grondgebruik

Het plangebied maakt deel uit van het centrum van Werkendam. Het bebouwingslint van de Hoogstraat vormt de ruggengraat van het centrum. Het betreft een winkelstraat met ontmoetingsfunctie die als het hart van het Werkendamse centrum functioneert. Functies op het gebied van detailhandel, dienstverlening, horeca en dergelijke domineren het straatbeeld van de Hoogstraat, waarbij op de verdiepingen vaak een combinatie wordt gemaakt met wonen.

Het plangebied zelf bestaat uit de adressen Plein 4, Plein 4A, Plein 8, Hoogstraat 107 en Hoogstraat 107A. Het woonhuis aan het Plein 9 maakt geen onderdeel uit van het plangebied, evenals de bebouwing behorende bij het Plein 5, 6 en 6A waar onder meer Univé gehuisvest is. In het plangebied is dan ook een afwisseling van centrumfuncties met woningen aanwezig, die momenteel wat betreft uitstraling en functioneren te wensen overlaten. Daarom bestaat al een tijd het voornemen het plangebied te herontwikkelen en te voorzien van een kwaliteitsimpuls. De navolgende afbeeldingen bevatten een impressie van de huidige situatie ter hoogte van het plangebied.

Impressie huidige situatie plangebied ter hoogte van de Hoogstraat (boven), het Plein (midden) en de Amerscamp (onder) (Bron: Google Maps).

3.3 Het opnamevermogen van het natuurlijk milieu

3.3.1 Inleiding

Het opnamevermogen van het natuurlijke milieu heeft te maken met de gevoeligheid van gebieden voor ontwikkelingen. In het kader van deze vormvrije m.e.r.-beoordeling is een analyse gedaan naar het voorkomen van en het mogelijke effect van de ontwikkeling op zogenaamde gevoelige gebieden, zoals gedefinieerd in bijlage III van de EU-Richtlijn. Echter, behalve gebieden die op grond van de richtlijn als gevoelig worden beschouwd, zijn er ook gebieden waar krachtens nationale en provinciale regels in het kader van deze vormvrije m.e.r.-beoordeling rekening mee dient te worden gehouden.

Het resultaat van de analyse wordt hierna beknopt gepresenteerd. Wanneer er een grote relevantie is voor de in deze vormvrije m.e.r.-beoordeling centraal staande ingrepen, wordt er een toelichting gegeven.

3.3.2 Overzicht gevoelige gebieden bijlage III EU-Richtlijn

In de navolgende tabel is de toetsing opgenomen aan alle typen gebieden zoals genoemd in bijlage III van de Richtlijn.

Type gebied	Juridisch kader	Relevantie voor de activiteit
Wetlands	Conventie van Ramsar	Op een afstand van circa 0,7 kilometer ten westen van het projectgebied is een wetland gelegen (zie verder onder 1).
Kustgebieden		Het projectgebied is niet gelegen in een kustgebied.
Berggebieden en bosgebieden	Wet natuurbescherming	Het projectgebied is niet gelegen in een berg- en bosgebied.
Reservaten en natuurparken: - Nationale Landschappen - Nationale parken	Nationale Landschappen zijn benoemd in de Nota Ruimte Nationale Parken zijn onderdeel van de EHS.	Het projectgebied ligt niet in een Nationaal Landschap. Het plangebied ligt niet in een Nationaal Park. Wel ligt op een afstand van circa 0,7 kilometer ten westen van het projectgebied een Nationaal Park (zie verder onder 1).

<i>Speciale beschermingszones, door de lidstaten aangewezen krachtens Richtlijn 79/409/EEG (Vogelrichtlijn) en Richtlijn 92/43/EEG (Habitatrichtlijn)</i>	Wet natuurbescherming	In de omgeving van het projectgebied liggen Natura 2000-gebieden (zie verder onder 1).
<i>Gebieden waarin de bij communautaire wetgeving vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden</i>	Europese milieurichtlijnen (o.a. kaderrichtlijn Luchtkwaliteit, kaderrichtlijn water)	Het projectgebied ligt niet in gebieden waar basis van communautaire wetgeving reeds normen worden overschreden.
<i>Gebieden met hoge bevolkingsdichtheid</i>		Het projectgebied is niet gelegen in een gebied met hoge bevolkingsdichtheid.
<i>Landschappen van</i> <i>historisch belang</i> <i>cultureel belang</i> <i>beschermd stads- en dorpsgezicht</i> <i>archeologisch belang</i>	- Verdrag van Valletta - Monumentenwet - Gemeentelijk landschapsontwikkelingsplan	In het projectgebied zijn geen historische bouwwerken, monumentale panden of structuren met een cultuurhistorische of beeldbepalende waarde te benoemen. Wel heeft het plangebied de dubbelbestemming 'Waarde - Cultuurhistorie' (zie verder onder 2). Het projectgebied heeft als gevolg van de ligging in een historische kern een archeologische verwachtingswaarde (zie verder onder 3).

1. Natura 2000 gebied, wetlands en Nationale Parken (hier: Biesbosch)

Natura 2000 is het netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie, die worden beschermd op grond van de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992). Deze richtlijnen geven aan welke typen natuur en welke soorten beschermd moeten worden. De lidstaten wijzen daarvoor speciale beschermingszones aan en moeten instandhoudingsmaatregelen nemen om deze gebieden te beschermen.

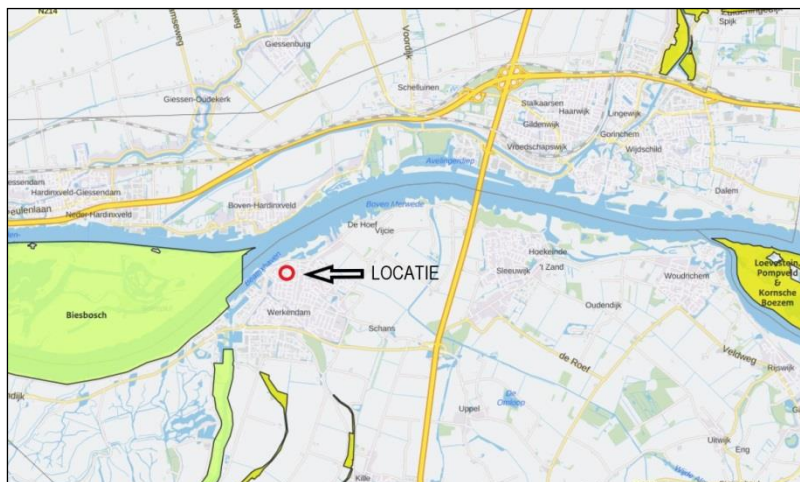
De conventie van Ramsar zorgt voor het behoud en het oordeelkundig gebruik van alle watergebieden door middel van plaatselijke, regionale en nationale acties en internationale samenwerking, als bijdrage aan het tot stand komen van een duurzame ontwikkeling in de gehele wereld. De Ramsar conventie heeft geleid tot de aanwijzing van 43 Nederlandse wetlands als Wetland of International Importance. De wetlands hebben ook een status als vogel- of habitatrichtlijn gebied en worden op deze wijze wettelijk beschermd.

In de Wet natuurbescherming is opgenomen dat gebieden kunnen worden aangewezen als Nationaal Park. Nederland kent momenteel 21 Nationale Parken, waaronder de Biesbosch. Een gebied komt enkel in aanmerking om een Nationaal Park te zijn indien het gebied:

- minimaal 1.000 ha beslaat;
- één of meer natuurkernen heeft;
- specifieke en te onderscheiden waarden kent;
- van grote schoonheid is;

- en opengesteld is voor bezoekers.

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied, wetland of Nationaal Park. Wel ligt Natura 2000-gebied/wetland/Nationaal Park “Biesbosch” in de directe omgeving van Werkendam. Deze ligt op circa 900 meter van het plangebied verwijderd.

Situering plangebied (in rood) ten opzichte van Natura 2000-gebieden ‘Biesbosch’, ‘Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem’ en ‘Lingegebied & Diefdijk-Zuid’

Op voorhand kan niet worden gesteld dat geen sprake is van negatieve milieueffecten op Natura 2000 gebieden. Daarom wordt in hoofdstuk 4 nader ingegaan op het aspect natuur.

2. Cultuurhistorische waarden

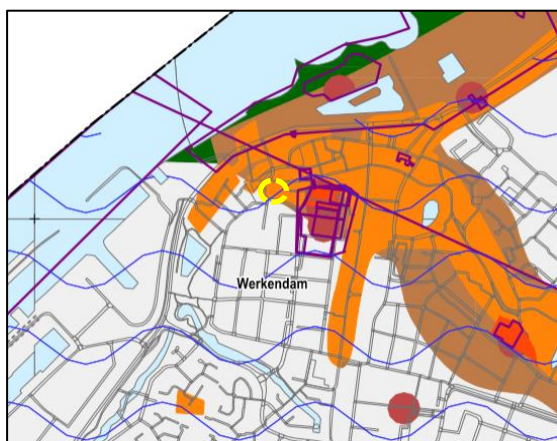
In het centrum van Werkendam zijn diverse rijks- en gemeentelijke monumenten, evenals cultuurhistorisch waardevolle bebouwing terug te vinden. In het plangebied is dergelijke bebouwing echter niet aanwezig. Wel geldt dat het plangebied is voorzien van de dubbelbestemming ‘Waarde - Cultuurhistorie’. Deze dubbelbestemming richt zich op het behoud, de versterking en ontwikkeling van de aanwezige cultuurhistorische en ruimtelijke waarden. Het gaat daarbij om de Sasdijk als een waardevol lijnelement (dijk). Ook de Hoogstraat (met in het verlengde de Werkensedijk), de Merwestraat / Visserdijk en de Kruisstraat / Kerkstraat zijn waardevolle lijnelementen, zij het als belangrijke ontginningsassen. Het tussenliggende gebied maakt voor een groot deel onderdeel uit van de ‘historische kern’. De bijbehorende waardevolle ruimtelijke structuur wordt in dit gebied vooral getypeerd door de ensemblewerking van de beeldbepalende elementen en historische / waardevolle lijnelementen.

Met de beoogde herontwikkeling wordt het cultuurhistorisch waardevolle lijnelement van de Hoogstraat gerespecteerd. De toekomstige bebouwing wordt namelijk in het verlengde van de rooilijn van de bebouwing in de omgeving gebouwd. Dit wordt in het bestemmingsplan juridisch-planologisch ook verzekerd middels een ‘gevellijn’. Daarbij komt dat de bestaande cultuurhistorische dubbelbestemming in voorliggend plan wordt overgenomen. Tevens is qua aard, beeld en schaal van de voorgenomen bebouwing aansloten op de bebouwing rondom het plangebied. Daarmee wordt gesteld dat de ontwikkelingen niet zorgen voor eventuele negatieve effecten op aanwezige cultuurhistorische waarden. Dit aspect wordt in hoofdstuk 4 daarom ook niet nader onderzocht.

3. Archeologische waarden

Door ondertekening van het verdrag van Valletta (1992) heeft Nederland zich verplicht om bij ruimtelijke planvorming nadrukkelijk rekening te houden met het niet-zichtbare deel van cultuurhistorisch erfgoed, te weten de archeologische waarden. In de Erfgoedwet is geregeld hoe met in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden moet worden omgegaan. Het streven is om deze belangen tijdig bij het plan te betrekken. Bij ingrepen waarbij de ondergrond wordt geroerd, dient te worden aangetoond dat de eventueel aanwezige archeologische waarden niet worden aangetast.

Op basis van de gemeentelijke archeologische beleidskaart (zie navolgende uitsnede) ligt het plangebied in een 'historische kern', waardoor het een archeologische verwachtingswaarde heeft. Gezien de ligging in dit gebied kan op voorhand niet worden gesteld dat geen sprake is van negatieve milieueffecten op de archeologische waarden. Daarom wordt in hoofdstuk 4 nader ingegaan op het aspect archeologie.

Uitsnede archeologische beleidskaart met daarop de ligging van het plangebied globaal weergegeven (Bron: gemeente Altena).

3.3.3 Toetsing overige gevoelige gebieden

Naast de gebiedstypen die specifiek zijn genoemd in bijlage III van de Richtlijn, is getoetst aan de gevoelige gebieden op grond van overig nationale of provinciale wetgeving of beleid.

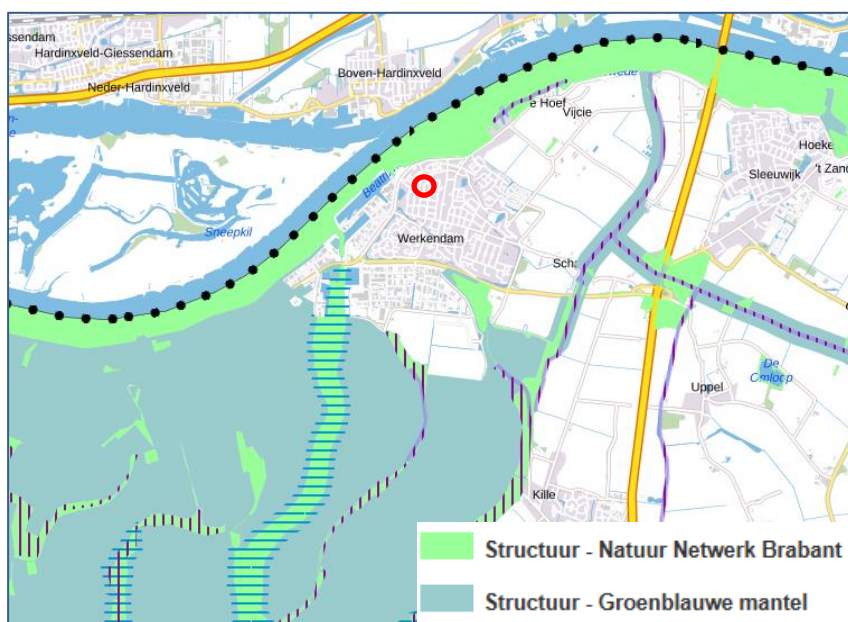
Type gebied	Juridisch kader	Relevantie voor de activiteit
Natuurnetwerk Nederland (voorheen: Ecologische Hoofdstructuur)	Provinciale verordening	Het projectgebied maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), maar er ligt wel NNN in de buurt (zie onder 4).
Gebied geschikt voor beschermde soorten	Wet natuurbescherming	Het projectgebied is mogelijk geschikt voor beschermde soorten (zie verder onder 5).

Weidevogelgebied en ganzen-foerageergebied	Provinciale verordening	Het projectgebied ligt niet in een beschermingsgebied voor weidevogels en ligt ook niet in de nabijheid van een dergelijk gebied.
Stiltegebied	Wet milieubeheer Provinciale verordening	Het projectgebied is niet gelegen in een stiltegebied.
Bodembeschermingsgebied	Provinciale verordening	Het projectgebied is niet gelegen in een bodembeschermingsgebied.
Grondwaterbeschermingsgebied	Provinciale verordening	Het projectgebied is niet gelegen in een grondwaterbeschermingsgebied.

4. NNN (voormalige EHS)

Het Nationaal Natuurnetwerk (NNN), de opvolger van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk.

Het projectgebied ligt niet binnen NNN (zie navolgende afbeelding). Wel bevindt zich op ongeveer 170 meter afstand van het dichtstbijzijnde onderdeel van het NNN.

Globale ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natuur Network Brabant en de Groenblauwe mantel. Bron: Provincie Noord-Brabant. Bewerking: SAB.

Een deel van de bebouwde kom van Werkendam ligt tussen het projectgebied en het NNN in. Het is daarom niet waarschijnlijk dat de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op het NNN. Het is daarom op voorhand uit te sluiten dat met onderhavig project negatieve milieueffecten ontstaan op de NNN. Dit aspect wordt daarom in hoofdstuk 4 niet nader onderzocht.

5. *Beschermde soorten*

Gelet op het karakter van het plangebied en haar omgeving kunnen mogelijk beschermde dier- of plantensoorten aanwezig zijn, dit aspect wordt daarom in hoofdstuk 4 nader onderzocht.

4 Kenmerken van het potentiële effect

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van de potentiële effecten van de activiteiten. In dit hoofdstuk gaat het om de interactie tussen beide voorgaande hoofdstukken. Hetgeen beschreven is over de kenmerken van het project en de plaats van het project zijn bepalend voor de milieuaspecten die in dit hoofdstuk nader aan de orde worden gesteld. Voor alle thema's geldt dat conform de Europese richtlijn gelet wordt op de duur, frequentie en onomkeerbaarheid van het effect. Tevens wordt aandacht besteed aan de mogelijke cumulatieve effecten op de diverse aspecten als gevolg van de komst van de woningen en een kleinschalige commerciële plint.

Hoofdstuk 2 laat zien dat het project de realisatie van woningen en een kleinschalige commerciële plint betreft binnen de bebouwde kom van Werkendam. Dit is een ontwikkeling die zorgt voor de aantrekking van enig verkeer.

Hoofdstuk 3 laat zien dat de omgeving van het projectgebied een beperkt aantal kwetsbaarheden kent. In de omgeving van het projectgebied bevindt zich een Natura 2000-gebied. Daarnaast bevindt het plangebied zich in een gebied met potentiële archeologische waarden. Verder kunnen beschermde dier- of plantensoorten in het projectgebied aanwezig zijn.

Nader te beoordelen aspecten

Op basis van de voorgaande twee hoofdstukken worden de volgende milieuaspecten in dit hoofdstuk nader behandeld:

- archeologie: Er kan sprake zijn van negatieve effecten voor archeologische waarden door onderhavig project.
- natuur: Het project kan voor wat betreft gebiedsbescherming leiden tot gevolgen voor de omliggende Natura 2000-gebieden. Het project kan voor wat betreft soortenbescherming leiden tot negatieve milieueffecten op beschermde flora en fauna.

Aspecten waarbij op voorhand geen effecten zijn te verwachten

Van de overige milieuaspecten wordt op basis van de beoordeling van de kenmerken het concrete project en de bestaande situatie zoals omschreven in de voorgaande hoofdstukken op voorhand verwacht dat deze niet leiden tot betekenisvolle milieueffecten. Om alle aspecten nog kort langs te lopen:

- water: Er is met het project niet tot nauwelijks sprake van een toename van de bebouwing c.q. verharding ten opzichte van de huidige situatie. In het plan is ruimte voor de realisatie van een groene daktuin, die een bijdrage kan leveren aan de hemelwaterinfiltratie. De gevolgen voor de waterhuishouding zijn op voorhand zeer beperkt tot niet bestaand.
- externe veiligheid: De functies in onderhavig project leiden niet tot externe veiligheidseffecten.
- landschap en cultuurhistorie: Het plangebied is gelegen binnen de historische kern van Werkendam, maar zoals eerder gesteld (zie 3.3.2) is er geen sprake van negatieve effecten op de specifieke landschappelijke of cultuurhistorische kwaliteiten.
- bodem: Onderhavig project bevat geen onderdelen die mogelijk bedreigend zijn voor de bodem.

- geurhinder: De functies in onderhavig project leiden niet tot geurhinder.
- verkeer: De nieuwe ontwikkeling zal per saldo niet leiden tot een wezenlijke toename van het (gemotoriseerde) verkeer, maar juist een afname. Negatieve effecten op het gebied van bijvoorbeeld doorstroming of verkeersveiligheid zijn op voorhand niet te verwachten.
- geluidshinder: Het project heeft geen wezenlijke toename van het verkeer ten opzichte van de huidige situatie. Als gevolg kan worden geconcludeerd dat er geen sprake zal zijn van een toename van geluidshinder (door verkeer) op de omgeving.
- luchtkwaliteit: Aangezien geen sprake is van een wezenlijke toename van het verkeer is ook een verslechtering van de luchtkwaliteit als gevolg van verkeer niet aan de orde.

De voorgaande aspecten worden daarom in deze vormvrije m.e.r.-beoordeling niet nader besproken.

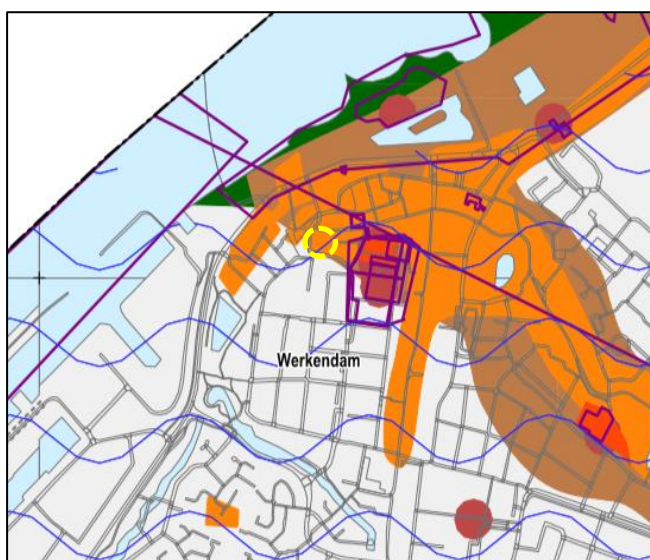
Opzet van de beoordeling

De inhoud van de vormvrije m.e.r.-beoordeling is met name gebaseerd op algemeen beschikbare informatie, aangevuld met onderzoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het bestemmingsplan.

4.2 Archeologie

4.2.1 Huidige situatie

Op basis van de gemeentelijke archeologische beleidskaart (zie navolgende uitsnede) maakt het plangebied onderdeel uit van een 'historische kern'. Binnen een historische kern is archeologisch onderzoek vereist indien sprake is van bodemingrepen dieper dan 0,3 meter onder maaiveld en groter dan 100 m².

Uitsnede archeologische beleidskaart met daarop de ligging van het plangebied globaal weergegeven (Bron: gemeente Altena).

4.2.2 Effecten ontwikkeling

Bij de uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling in het plangebied wordt deze onderzoeksgrens overschreden. Daarom is archeologisch onderzoek uitgevoerd in de vorm van een bureauonderzoek¹.

Uit het onderzoek blijkt dat in het plangebied, vanwege haar ligging in de historische kern van Werkendam, de kans groot is dat onder de huidige funderingen, en buiten de nu bebouwde vlakken, archeologische resten aanwezig zijn. Daarom wordt aanbevolen graafwerkzaamheden buiten de huidige bebouwde vlakken, en dieper dan de huidige funderingen te vermijden. Als dat niet mogelijk is, wordt aanbevolen de aard en intactheid van het bodemprofiel nader te bepalen door middel van een verkennend archeologisch booronderzoek. Op basis daarvan kan nader worden bepaald of en waar archeologische resten aanwezig zijn en hoe daar bij de planvorming rekening mee kan worden gehouden.

De aanwezige archeologische waarden in het plangebied worden in het bestemmingsplan beschermd middels een archeologische dubbelbestemming. Hierdoor kunnen zonder vervolgonderzoek geen werkzaamheden dieper dan 30 cm-mv worden uitgevoerd. Wat betreft archeologie is hierdoor geen sprake van een negatief milieueffect.

4.3 Natuur

4.3.1 Huidige situatie

Het plangebied bevindt zich in de dorpskern van Werkendam (gemeente Werkendam, provincie Noord-Brabant). De directe omgeving van het plangebied kenmerkt zich voornamelijk door de aanwezigheid van woonhuizen en panden van commerciële functies. In de verdere omgeving ligt ten noorden van Werkendam de Merwede en liggen rondom de kern van Werkendam agrarische percelen.

Op 29 maart 2019 is door een ecooloog van SAB een veldbezoek uitgevoerd. Het plangebied bestaat uit verschillende merendeels aan elkaar gelegen gebouwen. Aan de westkant is een woning gelegen en aan de zuidwestkant een woonhuis met tuin. Aan de oostzijde ligt een voormalige kerk die nu in gebruik is als opslag voor de winkel. Aan de noordoostzijde van de locatie liggen verder een vervallen, vrijstaande woning en een besloten tuin. In de tuin zijn enkele grote struiken en een conifeer aanwezig. De gebouwen aan de noordwestzijde en centraal in het plangebied zijn voornamelijk in gebruik als winkel.

4.3.2 Effecten ontwikkeling

SAB heeft met een quick scan natuur² onderzocht of er beschermde natuurwaarden, volgens de nu geldende natuurwet- en regelgeving, aan- of afwezig zijn in het plange-

¹ Bureau voor Archeologie (2020). Plein 4-9, Werkendam, gemeente Altena: een bureauonderzoek. ISSN: 2214-6687. 27 januari 2020.

² SAB (2019). Quick scan natuur. Werkendam, Hoogstraat. Projectnummer: 190179. 5 april 2019.

bied. Ook is nagegaan of de ruimtelijke ontwikkeling die mogelijk wordt gemaakt, mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde natuur buiten het plangebied. Navolgend worden kort de conclusies van de quick scan uiteengezet.

Beschermde natuurgebieden (Natura 2000)

Uit de quick scan volgt dat Natura 2000-gebied 'Biesbosch' in de buurt ligt. Door de afstand tot het Natura 2000-gebied en de beperkte schaal van de ontwikkeling zijn verstoringen echter op voorhand uitgesloten. De bescherming van Natura 2000 staat de ontwikkeling niet in de weg en aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Volledigheidshalve is daarentegen toch gekozen om een onderzoek stikstofdepositie³ voor de ontwikkeling uit te voeren. Uit de berekeningen volgt dat er met de ontwikkeling geen toename van stikstofdepositie te verwachten is op Natura 2000-gebieden. Negatieve effecten op omliggende Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstofdepositie door de ontwikkeling zijn daarmee uitgesloten. Er is er dus geen sprake van negatieve milieueffecten op het gebied van gebiedsbescherming.

Beschermde soorten

In de door SAB opgestelde quick scan natuur is ook ingegaan op soortenbescherming. Uit het onderzoek blijkt dat negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden voor de beschermde soorten huismus, gierzwaluw en vleermuis niet waren uit te sluiten. Conform de geldende onderzoeksprotocollen is door SAB daarom nader onderzoek⁴ uitgevoerd naar de verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen en nestplaatsen van de huismus en gierzwaluw. Uit dit onderzoek volgt dat er in het plangebied geen verblijfplaatsen van vleermuizen en nestlocaties van huismussen en gierzwaluwen aanwezig zijn. Wel zijn op het adres Plein 9 (buiten het plangebied) nest- en verblijfplaatsen van de huismus en gewone dwergvleermuizen aanwezig. Om verstoring van deze nest- en verblijfplaatsen te voorkomen zijn enkele maatregelen opgesteld, waarbinnen de realisatie van de herontwikkeling binnen het plangebied tot stand gebracht moet worden. Het gaat om de volgende maatregelen:

- Huismus - Obstakels: plaats geen obstakels zoals steigers drie meter rondom de aangetroffen nestplaats zodat de uitvliegopening vrij blijft.
- Vleermuizen - Verlichting: plaats/schijn (zowel in de aanlegfase en gebruiksfase) geen extra verlichting zoals bouwlampen op de verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.
- Vleermuizen - Obstakels: plaats geen obstakels zoals steigers drie meter rondom de aangetroffen verblijfplaats zodat de uitvliegopening vrij blijft.

Met inachtneming van deze maatregelen is geen sprake van een negatief milieueffect. Ook zal met de werkzaamheden rekening worden gehouden met de broedperiode en de wettelijke zorgplicht. Er is er dus geen sprake van negatieve milieueffecten op het gebied van soortenbescherming.

³ SAB (2021). Onderzoek stikstofdepositie. Hoogstraat, Werkendam. Projectnummer: 190179. 23 november 2021.

⁴ SAB (2019). Nader onderzoek Wet natuurbescherming. Werkendam, Hoogstraat. Projectnummer: 190179.01. 10 december 2019.

5 Conclusie

In voorliggend rapport is beoordeeld of als gevolg van realisatie van woningbouw in combinatie met een kleinschalige commerciële ruimte binnen de bebouwde kom van Werkendam belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn te verwachten.

De navolgende tabel geeft een overzicht van de beoordeelde milieuaspecten en de daarbij behorende conclusies weer, zoals deze in hoofdstuk 4 aan bod zijn gekomen.

Aspect	Beoordeling milieueffecten
Archeologie	Het uitgevoerde archeologisch onderzoek wijst uit dat er beneden de bestaande funderingen en buiten de bestaande gebouwen archeologische waarden worden verwacht. Deze waarden worden in het bestemmingsplan beschermd middels een dubbelbestemming. Van een negatief milieueffect op dit aspect is hierdoor geen sprake.
Natuur (gebiedsbescherming)	Het uitgevoerde natuuronderzoek wijst uit dat negatieve effecten op het meest nabijgelegen Natura 2000 gebied niet aan de orde zijn. Hiermee worden geen negatieve milieueffecten verwacht.
Natuur (soortenbescherming)	Het uitgevoerde natuuronderzoek wijst uit dat met inachtneming van diverse maatregelen wat betreft alle beschermde soorten geen negatieve effecten worden verwacht. Een negatief effect op algemene soorten wordt voorkomen door te werken buiten het broedseizoen. Hiermee is geen sprake van een negatief effect op het gebied van soortenbescherming.

De uitkomst van de in voorgaande hoofdstukken uitgevoerde toets is dat er geen sprake is van bijzondere omstandigheden ten aanzien van de kenmerken en locatie van het project die zouden kunnen leiden tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Voor de beoordeelde milieuaspecten geldt dat er geen effect optreedt.

De conclusie is dan ook dat belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten. Het volgen van een m.e.r.-(beoordelings-) procedure is daarom niet nodig.

Gebruikte onderzoeken/bronnen

Onderzoeken

- Archeologisch onderzoek (Bureau voor Archeologie)
- Quick scan natuur (SAB)
- Nader onderzoek natuur (SAB)
- Onderzoek stikstofdepositie (SAB)

Bronnen

- Risicokaart www.risicokaart.nl
- Atlas leefomgeving <http://www.atlasleefomgeving.nl/kijken>
- Publieke Dienstverlening op de kaart (PDOK) <http://pdokviewer.pdok.nl/>
- Milieu-kenniscentrum Infomil <http://www.infomil.nl/>
- CBS-Statline, statistische informatie <http://statline.cbs.nl/Statweb/>
- Wetgeving, overheidsportal <http://wetten.overheid.nl/zoeken>
- Interactieve kaarten provincie Overijssel <http://gisopenbaar.overijssel.nl/>
- AERIUS Calculator, kaartbeeld Natura 2000 <https://calculator.aerius.nl/calculator/>
- Natura 2000 Database
<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx>